

Nõo Realgümnaasium

Liise Stern

11.c klass

**LOODUSFOTODEGA JA ERINEVATES KEELTES
KIRJUTATUD TEKSTIDEGA KOGUMIKU KOOSTAMINE**

Praktiline töö

Juhendaja Ruth Maal

Nõo 2025

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. PSÜHHOLINGVISTIKA.....	5
1.1 Keele tunnused	5
1.2 Lugemine	6
1.3 Keel ja mõte.....	6
1.4 Keel, kultuur ja emotsioon.....	7
2. FOTOPROGRAMM JA TEHNIKA	9
2.1 GNU Image Manipulation Program	9
2.2 Nikon D5200	9
3. „DANCE OF THE TONGUES“ KOGUMIKU LOOMINE.....	10
3.1 Fotode tegemine	10
3.2 Tekstide saamine	12
3.3 Kogumiku koostamine.....	14
3.4 Näitused.....	16
3.4.1 Näitus Nõo Realgümnaasiumis.....	16
3.4.2 Näitus Kadrina valla raamatukogus.....	17
3.4.3 Näitus Nõo raamatukogus	18
KOKKUVÕTTE.....	20
RESUME	21
KASUTATUD KIRJANDUS.....	22
LISAD	
Lisa 1. Näidiskiri	
Lisa 2. Kogumiku plakat	
Lisa 3. Pilt nr 5	
Lisa 4. Pilt nr 44	
Lisa 5. Kadrina valla raamatukogu näituse avaürituse plakat	
Lisa 6. Kogumiku esikaas	
Lisa 7. Kogumiku tagakaas	
Lisa 8. Kadrinas jagatud fotod	
Lisa 9. Näitus Kadrina raamatukogus	
Lisa 10. Avaüritus Kadrinas	

- Lisa 11.* Nõo Reaalgümnaasiumi näituse plakat
- Lisa 12.* Nõo raamatukogu näituse avaürituse plakat
- Lisa 13.* Näitus Nõo raamatukogus vitriinis
- Lisa 14.* Näitus Nõo raamatukogus seinal
- Lisa 15.* Kogumiku tutvustamine
- Lisa 16.* Nõo valla raamatukogu näituse plakat
- Lisa 17.* Enesetutvustus Nõo raamatukogus

SISSEJUHATUS

Loodus ja keel on inimese elus väga tähtsad, nii eraldi kui ka koos. Mõlema jäädvustamine on vajalik, sest nad on pidevas muutumises: kogu aeg sureb vanu ja tekib uusi keeli, murded muutuvad keeleks või sulandub kaks keelt üheks. Samamoodi ka looduslikke liike sureb välja ja tekib, looduskatastroofid hävitavad ökosüsteeme ja maastikke, inimtegevuse tõttu ei muutu loodus sageli loomulikult. Kogudes kokku fotod loodusest ja tekstid erinevates keeltes, on võimalik jagada looduse ja keelte ilu, et tekitada inimestes huvi ja hoolimine nende vastu.

Töö eesmärk on luua loodusfotodega ja erinevates keeltes kirjutatud tekstidega kogumik, mis seob omavahel erinevaid keeli, mille kõnelejad saavad inspiratsiooni Eesti loodusest.

Töö ülesanded on järgmised:

1. loodusfotode tegemine;
2. erinevates keeltes kõnelejate leidmine ja koostöölepete sõlmimine tekstide loomiseks;
3. kogumiku koostamine ning trükki andmine;
4. ülejäänud loodusfotodest näituse tegemine ja eksponeerimine Nõo Realgümnaasiumis, Kadrina valla raamatukogus ja Nõo raamatukogus;
5. raamatukogudes lugejate ja näituse külastajatega kohtumine ja töö tutvustamine.

Kirjalik töö jaguneb kaheks. Esiteks, teoreetiline osa, mis jaguneb omakorda kaheks: kasutatud psühholingvistika aluste ning fotoprogrammide ja tehnika ülevaate tutvustamine. Teiseks, kogumiku valmimisprotsessi ülevaade ja analüüs.

Tööks kasutatud allikad on järgmised: Matthew J. Traxleri raamat „Introduction to psycholinguistics“, veebilehekülg Gimp, veebilehekülg Photopoint.

1. PSÜHHOLINGVISTIKA

Psühholingvistika on mitmesse erialasse puutuv teadusvaldkond, mis uurib keele omandamise, kasutamise ja mõistmise aluseks olevaid psühholoogilisi ja neurobioloogilisi protsesse (Tulviste, 2011).

1.1 Keele tunnused

Keeli saab kirjeldada Charles Hocketti 1960. aasta disainifunktsioonide kaudu. Kuna mõned Hocketti pakutud disainifunktsioonid ei ole vajalikud või eriomased keelele, siis saab keskenduda peamistele vajalikele disainifunktsioonidele: semantilisus, meelevaldsus, diskreetsus, funktsionaalselt absoluutsed helid, ruumiline nihkumine, topelt artikulatsioon ja generatiivsus. (Traxler, 2012, lk 2p)

Semantilisus on kommunikatsioonisüsteemi omadus kanda tähendust objektide või sündmuste kohta, mis on välismaailmas. Kindlad signaalid omavad kindlaid tähendusi ja seda mitmetasandiliselt, sest see käib nii üksikute sõnade kui ka mitmetest sõnadest koosnevate väljendite kohta (Traxler, 2012, lk 2).

Semantilises kommunikatsioonisüsteemis on sõnumid ja nende tähendused meelevaldses või mittemeelevaldses seoses, keelte puhul on sõnumite ja tähenduste suhe meelevaldne (Charles F. Hockett, 1960, lk 90). Meelevaldsus viitab sellele, et sõna ning selle sõna sümboli ja objekti või sündmuse vahel ei pea olema seost, see tähendab, et sõna, mis vastab objektile, ei meenuta objekti ennast (Traxler, 2012, lk 2).

Diskreetsus järgib ideed, et keele osad on jaotatud selgesti arusaadavatesse kategooriatesse, näiteks kuulub inglise keeles iga heli ühte umbes 40st foneemi liigist (Traxler, 2012, lk 2-3).

Helid, mida inimene suudab teha on väga varieeruvad, kuid keeltes kasutatakse neist väheseid ning kasutatavad helid on funktsionaalselt absoluutsed. Inglise keelsed sõnad „pin“ ja „bin“ erinevad vaid ühest küljest. Kui kõneleja esitab sõna tavapärasest erineva hääldusega, siis ta ei tekita uut sõna, vaid kõneleb ebatavalise artikulatsiooniga ning kuulaja peab sõna tähendusest konteksti abil aru saama. (Charles F. Hockett, 1960, lk 90).

Kõneleja võimet rääkida sündmustest, mis toimuvad temast eemal, tulevikus või minevikus, nimetatakse (ruumiliseks) nihkumiseks. Erinevad keeled kasutavad erinevaid viise, et seda saavutada: inglise keel kasutab abitegusõnu ja afikseid, mandariini keel määrsõnu. Olgugi, et

mõnes keeles on see piiratud, nihkumine on üldkasutatav osa inimkeelest, kuid osaliselt või täielikult puuduv loomade kommunikatsioonisüsteemidest. (Traxler, 2012, lk 3)

Topelt artikulatsioon tähendab, et samaaegselt tajutakse keelt kui foneemide kogumikku ja keelt kui sõnade komplekti. Tavaliselt ei panda kõneleja individuaalseid häälikuid tähele, kuid iga foneem võib olla kuuldav, kui keskenduda kõneleja sõnumi vormile, mitte tähendusele (Traxler, 2012, lk 3).

Generatiivsus tähendab, et keelel on kindel arv sümboleid, kuid potentsiaalselt lõpmatu arv sõnumeid, mida on võimalik neid sümboleid kombineerides luua. Inglise keeles olevaid 40 foneemi on võimalik lõpmatu arv viisidel omavahel segada ning kui keskmine keskkooli lõpetanu teab 50 000 sõna, siis ta suudab neist luua piiramatut arvu sõnumeid (Traxler, 2012, lk 3).

1.2 Lugemine

“Lugemine on “ebaloomulik tegevus”, mis hõlmab mootorsete, visuaalsete ja kognitiivsete funktsioonide tihedat koordineerimist” (P. B. Gough, 1980). Tõhusalt lugemiseks on vaja keskkonnast ammutada kiiresti visuaalset infot, aktiveerida salvestatud helid ja tähendused ning osaleda kõrgema taseme integreerimis- ja järeldamisprotsessides, planeerides, kuhu ja millal järgmisena vaadata (Traxler, 2012, lk 369).

Lugemine on defineeritav kui trükile tähenduse andmine, aju kasutab fonoloogilist, semantilist ja süntaktilist vihjete süsteemi paberil olevate sõnade ära tundmiseks. Lugemise ajal fikseerivad silmad umbes 60 protsenti lehel olevatest sõnadest ning fikseeritavatest sõnadest peatuvad silmad vaid ühel või kahel tähel. Lugemata kohad täidab aju, et loetule tähendus anda. On teada, et silmad on juhitud rohkem ajukoores oleva teabe kui lehel oleva teabe poolt. (Johnson, 2018)

1.3 Keel ja mõte

Keele ja mõtte suhe on huvi pakkunud lingvistikas, eriti psühholingvistikas pikka aega. Teemat on uurinud mitmed õpetlased ning tekkinud on kolm peamist vaatepunkti: keeleline determinism, iseseisvusvaade ja interaktsionistlik vaade (Li, 2022).

Keeleline determinism tähendab, et see, kuidas mõeldakse, on määratud sellest, mis keelt kõneldakse. Teooria näiteks töid Sapiri ja Whorfi eskimo keele, kus on sõnale „lumi“ palju vasteid, kuid inglise keeles on vaid üks. Whorf väitis, et see on nii, sest eskimod on lume

kontseptsiooni teinud subkontseptsioonideks ja lisanud neile tähendusteks eri sõnad. (Traxler, 2012, lk 21) „Lihtsalt öeldes Whorf uskus, et inimesed näevad maailma nii, nagu nad seda näevad, sest spetsiifilised keeled, mida nad räägivad, mõjutavad neid nii tegema.“ (Allard-Kropp, 2020).

Iseseisvusvaade ehk modulaarsuse hüpotees on Jerry A. Fodori loodud teooria, millest ta rääkis oma raamatus „The modularity of mind“ (1983). Modulaararhitektuuris koosneb mõistus iseseisvatest moodulitest. Fodor loeb kognitiivse süsteemi modulaarseks, kui see sisaldab enamus järgmisi omadusi märgataval määral: domeeni spetsiifilisus, kohustuslik operatsioon, piiratud keskne juurdepääs, kiire töötlemine, informatiivne kapseldamine, „madalad“ väljendid, fikseeritud närviarhitektuur, iseloomulikud ja spetsiifilised jaotusmustrid, iseloomulik ontogeneetiline tempo ja järjestus (Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2009).

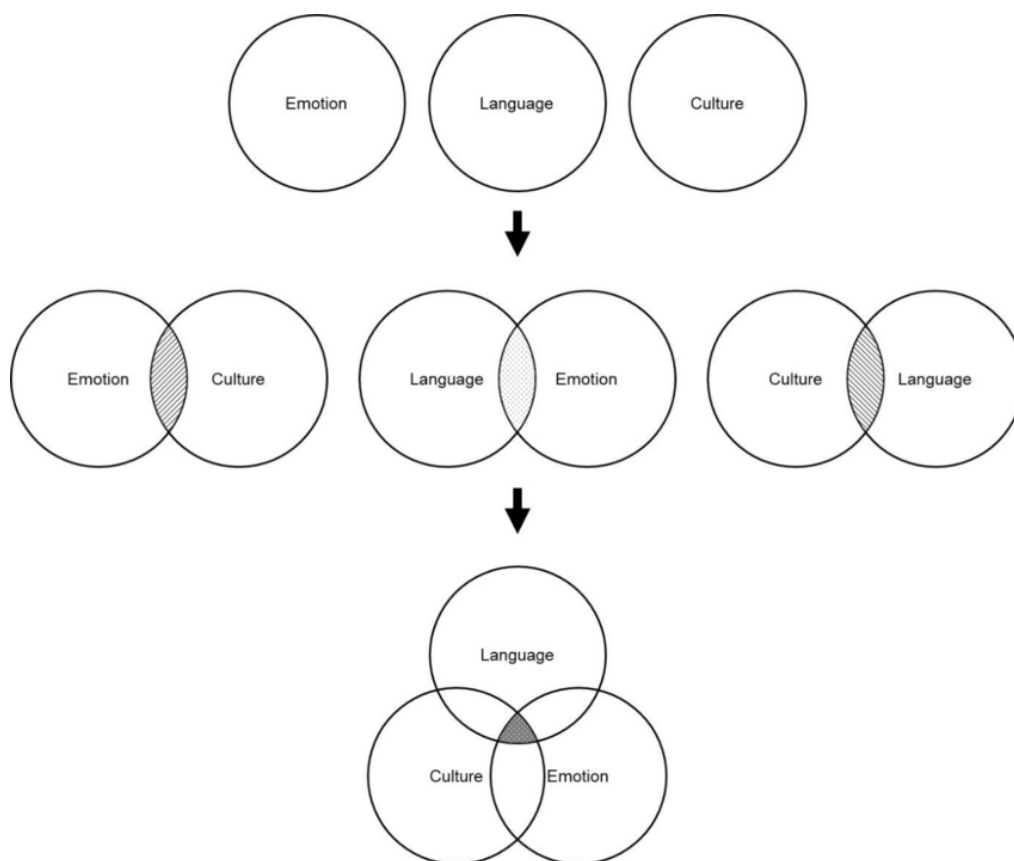
Chomskyl on tõestust, et keelevõime koosneb eraldiseisvatest moodulitest, ta väidab, et inimhõistuses on grammatika moodul, mis vastutab keele grammatilise teabe üle ja teised moodulid, mis vastutavad teiste teadmiste üle (Bijani, 2012, lk 1657). Keel ja mõtlemine on eraldiseisvad süsteemid, mõtteprotsessid võivad toimida keele olemasoluta. Seda teooriat kinnitavad ajukahjustused ja neuroloogilised häired (Bijani, 2012, lk 1657).

Interaktsionistlik vaade ütleb, et keel eksisteerib suhtluseks ning on õpitav vaid interaktsiooni teel teiste inimestega, suur tähtsus on keskkonnal ja kultuuril, kus keelt õpitakse (LaMarr, 2023) Keel ja mõtlemine on üksteisest sõltuvad, keel kujundab mõtteprotsesse ja mõtlemine mõjutab keele arengut.

1.4 Keel, kultuur ja emotsioon

Keele, kultuuri ja emotsiooni suhted on kompleksed, tõendid viitavad, et kultuur mõjutab keelt, keel mõjutab mõtet ning jagatud tunnetus mõjutab keele struktuuri. Keel ja kultuur ei määra mõtlemist, kuid mõjutavad seda, kuidas inimesed tõlgendavad nähtusi. (Mutsumi Imai, 2016)

Emotsioonide väljendamine oleneb kultuurist, olgugi et on võimalik võõrastest kultuuridest inimeste emotsioonidest aru saada nende kehakeele, näoilmete ja hääletooni poolest, saadakse täpsemalt aru kohaliku kultuuri väljendusviisidest. Inimesed tunnevad emotsioone tugevamalt emakeeles võrreldes võõrkeelega. Keel kannab kultuuri, kuid ka muid sotsiaalseid identiteete, seega keel on kultuuri kandja ja identiteedi märkija. Keel on õpitud kultuurses ja emotsionaalses seoses, seega keelt ei saa uurida mõistmata emotsiooni ja kultuuri (vt *Joonis 1*). (Dylman, 2020)

Joonis 1 Emotsiooni, keele ja kultuuri seos

2. FOTOPROGRAMM JA TEHNIKA

2.1 GNU Image Manipulation Program

GNU Image Manipulation Program (edasipidi GIMP) on tasuta kasutatav programm fotode retušeerimiseks, pildikompositsiooniks ja piltide loomiseks, mis loodi 1995. aastal. See koosneb vabatahtlikest üle maailma, kes töötlevad programmi vabast ajast. See on alla laaditav läbi BitTorrent, Microsoft Store'st ja veebilehelt, programm on toetatud Windows 10 ja uuema tarkvara poolt. (About GIMP, n.d.)

GIMP pakub oma veebileheküljel õpetusi graafilise disainimise kohta, pilditöötlemiseks, värvimiseks, seadistamiseks ja programmeerimiseks. See pakub võimalust kasutajatel kaasa aidata programmi parandamises, uuendamises ja õpetuste loomises. (Tutorials, n.d.)

GIMP-i pilditötlusõpetused on lihtsasti mõistetavad, see seletab lahti värvilise pildi mustvalgeks tegemise, luminoossusmaskide kasutamise, toonide korrigeerimise värvi ja särituse abil ja filtrite ning kihtide kasutamise (Tutorials, n.d.). Samuti leidub YouTube'is lai valik GIMP-i tutvustavaid ja kasutama õpetavaid videoid nii pilditöötlemiseks kui ka graafiliseks disainiks.

2025. aasta märtsis avaldas GIMP uue versiooni programmist: GIMP 3.0, enne seda oli uuim versioon 2024. aastal avaldatud 2.10.38. GIMP-i tiim jagab programmi arendamisega seotud informatsiooni oma veebilehel. GIMP ei kasuta reklaame, jälgijaid ega jaga privaatanimeid. (About GIMP, n.d.)

2.2 Nikon D5200

Nikon D5200 on 2012. aastal toodetud peegelkaamera, sel on 24,1 megapiksline DX formaadis ASP – C CMOS sensor, full HD 1920*1080 50i videosalvestus, 3-tolline pööratav ja kallutatav LCD ekraan, sensori tundlikkus kuni ISO 25600 ja integreeritud WiFi ühendus (Photopoint, n.d.).

Nikon D5200 on hea kaamera algajale, kaamera graafilised elemente tehes on silmas peetud kasutajat parameetrite sättemisel aidata ja on olemas info nupp, mis annab seadme kohta selgitust. Välimiselt on kaamera sarnane varasemale mudelile D5100, kuid seesmiselt on ta arenenum. (Veerde, 2013)

3. „DANCE OF THE TONGUES“ KOGUMIKU LOOMINE

Ettevalmistused kogumiku tegemiseks algasid 2024. talvel jaanuaris. Autor pani paari nädala jooksul märkmikku kirja ideed ja etapid, mida läbida, et kogumik valmida saaks. Algses kirjutises seisis järgmised punktid: teha pildid päikeseloojangust ja kirjutada nendega seostuvad lühijutud, jäädvustada neli aastaaega, kirjutada jutud eri keeltes, lasta ka teistel jutte kirjutada, raamatu kaas lasta kujundada kellelgi teisel, teha raamat taaskasutatud materjalidest, alustada looduse pildistamise ning fotode töötlemise harjutamisega, otsida kohti, kus pilte teha.

Peale pikemat mõtlemist ning arutamist, muutusid ideed täpsemaks ning tööetapid selgemaks: teha Eesti loodusest pilte, jäädvustades neli aastaaega ning lasta inimestel kirjutada piltidest inspireeritud lühijutud erinevates keeltes, luua sellest füüsiline kogumik ning paluda mõnel Nõo Realgümnaasiumi õpilasel selle kaaned kujundada. Plaan oli teha Eesti loodusest fotod, laadida need Google Drive'i üles, leida ülemaailmselt inimesi, kes oleksid nõus valima autori tehtud fotode seast ühe, mis teda kõnetab ning kirjutama lühijutu mõnes keeles, mis pole inglise keel, saades inspiratsiooni valitud fotost, ja tõlkima tehtud jutu ka inglise keelde. Seejärel on võimalik panna fotod koos tekstidega ühte kogumikku.

2024. aasta 13. veebruaril lõi autor Google Drive'i kausta, mida ta algselt jagas oma juhendaja Ruth Maaliga. Sinna sai loodud omakorda kaks eri kausta: üks, kuhu sai hakata lisama märkmeid, ning teine, kuhu laaditi üles tekstinäited autoritele, informatiivne plakat ning eraldi kaust loodusfotode jaoks, viimasesse laekus fotosid 13. märtsist 23. oktoobrini.

3.1 Fotode tegemine

Pildistamisprotsessi alguses polnud teada kindlat fotode arvu, mis võiks olla. Plaan oli jäädvustada loodust võimalikult mitmekesiselt, tehes pilte eri kohtades neljal aastaajal. Kui umbes kolmveerand piltidest oli veebi laaditud, tekkis kindel tunne, et 50 fotot on piisavalt suur arv, et iga kirjutaja sealt endale meelepärase foto leiaks. Enamik kohti, kus fotosid tehtud sai, polnud ette planeeritud ning jäid autori kodukoha ning kooli ümbrusesse, sest liikumisvõimalused üle Eesti olid piiratud.

Esimene foto, mis eraldi kogumiku jaoks üles võetud ja töödeldud sai, tehti 21. jaanuaril 2024. See jäädvustas Nõo Realgümnaasiumi ühiselamu aknast Nõo Laurentsiuse Kiriku torni pärast päikeseloojangut. Ajavahemikus 21.01.2024 – 26.01.2024 tegi autor veel 7 pilti Nõo – Elva kergliiklustee ning Nõo Realgümnaasiumi ümbruses. 29. jaanuaril tegi autor pildi Nõo

Veskijärvest päikeseloojangul. 4. veebruaril käis autor jalutuskäigul Salda külast Saksi külla ning tegi tee peal fotosid, millest läks kasutusse kaks fotot päikesest lumel. 10. veebruari hommikul liikus autor Saldast Udriku ning pildistas talvist metsa ja hommikust päikest, lisades veel 3 pilti. Järgmisel päeval tegi autor pilti udusest põllust ning puuoksast värvilise taeva taustal. 13. märtsil said Google Drive'i kausta üles laaditud 16 talvest tehtud loodusfotot. Edaspidi said loodufotod jooksvalt kohe peale tegemist ning töötlemist kausta üles laaditud.

17. märtsil võttis autor ette matka Neeruti mägedesse, mille alguses oli ilm kevadine, kuid lõpuks oli maha sadanud korralik lumekiht. Tee peal sai tehtud pilt Neeruti Eesjärvest ning Neeruti Tagajärvest, samuti põlluvaheteest ning puust lumisel põllul. 31. märtsil käis autor perega Viru rabas, kus ta tegi neli pilti rabajärvedest ning ühe pildi merest. 14. aprillil tegi autor foto Salda külas asuvast põllust ning kaks fotot Nõo Veskijärvest päikeseloojangul. Kokku on kevadest tehtud 12 fotot. Kevade jooksul nummerdas autor kõik senini Drive' kausta üles laetud fotod ning jätkas nende nummerdamist ka edaspidi.

Suve alguses tuli sisse väike paus, kus autor ei teinud fotosid, või tegi neid, kuid ei leidnud, et need oleksid piisavalt head töötlemiseks ja üles laadimiseks. Esimene suve ajal üles laaditud foto sai tehtud 28. juulil Navesti jõest. 21. augustil tegi autor päevase reisi Aegna saarele, kus sai tehtud neli fotot merest. Esimesel koolinädalal pärast suvevaheaega käis autor igal hommikul jalutamas kella 7st kuni 8ni ning tegi selle perioodi vältel neli pilti Nõo alevikus. 7. septembril võttis autor ette 50 km rattasõidu, mille vältel tegi pilti kaskedest, tammest ning punasest päikeseloojangust. Suveaegseid pilte sai tehtud 12.

Suve vältel hakkas autorile silma hall laik fotodel. Kui alguses tundus see olevat mustus pildid, siis sai kiiresti selgeks, et tegemist on tehnikaveaga. Kuna laiku ei olnud kogu aeg näha ning vahel kadus see ära peale objektiivi eemaldamist ning seejärel tagasi panemist, ei teinud autor sellest esialgu välja. Siiski suve lõpuks leidis ta, et see on segav faktor ning üritas probleemi lahendada. Ta lasi nii oma isal kaamera üle vaadata kui ka püüdis omal käel lahendust leida, kuid peale mitmeid puhastussessioone jäi olukord muutumatuks. Ressursside puudumise ning probleemi kerguse tõttu jäi olukord samaks. Autor üritas laiku peita tumedatesse toonidesse, mis sügise taustal toimis päris hästi. Siiski võib mõnelt üksikult fotolt leida häguse halli laigu.

Kõige vähem pilte sai tehtud sügisel: kõigest seitse. Number sai nii väike, sest suurem osa 50st fotost oli juba ära tehtud, kuid samas tundis autor end ka „kinni olevat“, suutmata pildistada või töödelda fotosid, millega ta rahule oleks jäänud. 19. oktoobril käis autor perega Udriku järve ääres, kus ta tegi kolm pilti järvest ning ühe õhtusest päikesest. Samal õhtul tegi ta ka ühe pildi Salda külapaltsilt Kiku küla kohal paistvast kuust. Kõige viimase pildi, mille autor kogumiku

jaoks tegi, jäädvustas ta 22. oktoobril pajust. Samal õhtul sai see ka töödeldud ning foto kausta üles laetud. Kausta fotodega leiab [siit](#).

Fotode töötlemiseks kasutas autor fotoprogrammi GIMP. Kuigi fotoprogramm oli juba varasemast ajast tuttav, olid väga suureks abiks GIMP-i veebilehekülje õpetused algajatele ning Kevin Stratverti õpetus YouTube'is. Kui alguses peale foto üles laadimist muutis autor valguse kontrasti, säritust, värvide temperatuuri ning varje õigete toonide saamiseks ükshaaval, siis hiljem hakkas ta rohkem kasutama värvikõveraaid, mis tegi pilditöötlemise olulisem kiiremaks ning kohati aitas saavutada ka paremat tulemust.

3.2 Tekstide saamine

Kõige keerulisem projekti osa oli inimeste leidmine, kes oleksid nõus kirjutama mõnes keeles lühijutu, saades inspiratsiooni autori tehtud fotost Eesti loodusest. Juhendajaga arutades tundus hea eesmärk koguda 10 juttu. Esimese sammu nende saamise poole tegi autor märtsi lõpus, kui kirjutas oma kirjasõbrale Hollandist, kasutades sotsiaalmeedia platvormi Snapchat, ning küsis, kas ta oleks nõus aitama. Seletas projekti põhimõtte ära, ütles, et ta ei saa veel kohe pilte näidata, kuid lubas lähikuude jooksul uuesti ühendust võtta. Sealt tuli entusiastlik positiivne vastus. Kahjuks muutus suhtlus ühepoolseks suve saabudes ning lõpuks katkes täielikult, mille tagajärjel jäi autoril temalt tekst saamata.

Suve hakul, kui umbes pooled fotod olid tehtud, hakkas autor aktiivsemalt keskenduma kirjutajate otsimisele. Peale juhendajaga arutamist jõuti järeldusele, et kõige mõitslikum on kirjutada Tartu Ülikooli tuutoritele ning üldmeilile ja Fenno-Ugria organisatsioonidele. Samuti saadi kontakte tuttavatelt inimestelt. Kirjad, mis laiali saadeti, kandsid endas projekti ülevaadet, eesmärki ning lõpus küsimust, kas kirja saaja teab kedagi, kes sooviks aidata (vt *Lisa 1*). Manusesse oli kirjadele lisatud plakat sama informatsiooniga (vt *Lisa 2*).

11. juulil saatis autor e-mailid välja. Tartu Ülikooli üldmeililt ega ka tuutoritelt vastust ei tulnud. Eesti Ingerisoomlaste Liidult tuli vastus, kus lubati saata kiri edasi paarile ingerisoomse murdekeele oskajale, kuid ka sealt ei tulnud vastust. Komi Kultuuriseltsist võttis 12. juulil ühendust Natalia Ganova. Sealt edasi jagas autor temaga fotodega kausta, kust ta valis pildi number 5, millel esinesid männid päikese taustal (vt *Lisa 3*). 13. septembril saatis ta valmis teksti koos tõlkega. 9. juulil võttis autor ühendust Nepalist pärit Nilam Basyaliga, kes oli autori tuttava kirjasõber. Vestlus käis inglise keeles. Kuigi suhtlus oli kohati vaearikas ning pikk aja puuduse tõttu, saatis ta oktoobri alguses lühikese jutu 44. pildi kohta (vt *Lisa 4*).

18. juulil sai kirjutatud Jael Puusaagile, eestlasele, kes elas Bosnia ja Hertsegoviinas. Ta jagas 24. juulil bosniakeelset teksti 13. pildi kohta. Samuti andis ta nõu kirjutada lätlasest Zita Grantele, kes oli samuti valmis abiks olema. Zitalt tuli jutt septembri alguses. Ka tema lubas vaadata, kas teab kedagi, kes oleks valmis kirjutama, kuid sealt ei tulnud vastust. Autor võttis ka ühendust Nõo Reaalgümnaasiumi vene keele õpetajaga, kes räägib mari keelt, kuid ebaselge kommunikatsiooni ning õpetaja ajapuuduse tõttu jäid lõplikud kokkulepped tegemata.

Oma sõprade hulgast sai autor tekste jaapani keeles Hitomi Nagasuelt, vene keeles Jekaterina Tarassault ja eesti keeles pseüdonüüminimega Revo Soon. Tänu juhendajale saadi kontakt indialase Ramesh Tannaga, kes kirjutab teksti telugu keeles. Saksakeelse teksti kirjutab autori sõbra juures peatunud vahetusõpilane Lina Pera. Kiiresti sai aga selgeks, et ainult tuttavate kaudu pole võimalik piisavalt tekste saada, seega peale väikest uurimistööd lõi autor septembri alguses kontod veebiportaali Global Penfriends ja Interpals.

Keskkond Interpals on loodud eri maailma kohtades inimestele suhtlemiseks. Profiililt leiab kasutaja nime, vanuse, kodumaa, kõneldavad keeled ning huvide kokkuvõtte. Selle keskkonna miinuseks on, et inimesed, kellele kirjutada, hakkavad korduma. Seal esineb palju samu keeli kõnelevaid isikuid ning suur osa kasutajatest on väheste inglise keele oskusega. Autor muutis näidiskirja sõbrakirjaks ning suhtles läbi keskkonna vabamalt kui gmaili kaudu suheldes.

Paari kuu jooksul kirjutab autor vähemalt kahekümnele inimesele, kuid täpne arv on teadmata, sest keskkonnas deaktiveeritakse tihti kasutajaid. Seal sai autor tuttavaks Sri Lankal elava tüdruku Maneesha Wakista Wijesinghega, kes kirjutab meeleldi teksti sinhala keeles, argentinalse Damian Schlenkeriga, kellelt saadi hispaania keeles tekst, nigeerialase Tayo Lawrence Iyiolaga, kes jagas lugu joruba keeles ning indialase Devenderiga, kes kirjutab hindi keeles. Lisaks tulid tekstid Dhaffa Sherwindilt indoneesia, Jana Hossamilt araabia ja Pialt filipiini keeles. Kokkulepped said tehtud ka bengali, aserbaidžaaani ja kaszastani keeli rääkivate inimestega, kuid lõplikke tekste neilt ei tulnud.

Global Penfriends on samuti keskkond rahvusvaheliseks suhtluseks ning pakub üldjuhul samu hüve, kuid see on kontrollitum ning mõeldud ka kirjasõpradega posti teel suhtlemiseks. Samas ei saa keskkonnas maksmata saata üle 1 kirja ning näha üle 5 jututoa korraga. Samad kirjad, mida jagati Interpals keskkonnas, jagati ka seal. Paari kuu jooksul kirjutab autor 7 inimesele, neist neljaga algatati suhtlus. Jutud tulid Viktorialt Chinilt mandariini-hiina, Deborah DT-lt prantsuse, Rekalt ungari ja Kateřina Zemanovált tšehhi keeles.

Algne eesmärk oli koguda 10 teksti, et kogumik üldse piisavalt suur tuleks. Autori soov oli saada 13 teksti, hiljem 15 ja kui ka see piir täidetud sai, tekkis lõplik siht panna kogumikku 20

eri keeles teksti ning nii saigi. Lugude kogumisprotsess kestis 5 kuud juulist novembrini, mis sai plaanipärasest veidi pikem, sest kirjutajatel oli vaja lisaaega.

3.3 Kogumiku koostamine

Esimene etapp, mis kogumiku loomise jaoks ette võeti, oli kaane illustraatori leidmine. Soov oli leida Nõo Reaalgümnaasiumi õpilane, kes tegeleb kunstiga ning soovib kogumiku kaant kujundada. Juhendaja soovitas võtta ühendust Kertu Drenkhaniga. Peale kokku saamist 11. oktoobril ja väikest ajurünnakut jäi ideeks panna esikaanele mets, mille keskelt läheb rada Paabeli torni poole, mille tagant paistab päike ning tagakaanele edasiminev mets. Mets sümboliseerib loodust, mis on kogu projekti alus, ning Paabeli torn sümboliseerib kogumiku keelelist osa.

Paralleelselt käis ka kogumikule pealkirja otsimine. Autor pani kirja mitu mõtet, näiteks „Road to Tongues“, „Song of Languages“, „Forest of Languages“, kuid lõpuks otsustas autor pealkirjastada kogumik kui „Dance of the Tongues“. Samuti oli vaja kogumiku taha lühikest tutvustust. Autor teadis, et ei soovi sinna midagi pikka, ning otsustas, et kõige paremini võtab kogumiku kokku mõte „20 different photos. 20 different languages. 20 different stories“. Lõpliku vormi saamiseks saatis Kertu autorile erinevaid disaine kaantest, teksti trükikirjast ning teksti paigutusest ja autor valis sobivaimad välja. 23. novembriks olid nii esi- kui ka tagakaas Drive'i üles laaditud ning autor sai neid kasutada (vt *Lisa 6* ja *Lisa 7*).

Kui kõik tekstid olid kätte saadud, algas kogumiku kokku panemine. Juhendajaga aru pidades mõeldi, et lisaks erinevates keeltes juttudele võiks iga keele juures olla ka lühike inglisekeelne keele tutvustus ning jutud võiks kogumikku panna nende vanuse järgi, vanimast noorimani. Neid kirjutas autor 17. novembrist kuni 24. novembrini, lasi inglise keele õpetajal Ene Soolepal üle vaadata ning tegi viimased muudatused 27. novembril. Kogumiku kokkupanemisprotsess ise polnud pikk, autor laadis Microsoft Wordi kaane pildid ning loodusfotod, kopeeris tekstid, lisas pealkirja, kasutatud allikate lehe, valis kolmandale leheküljele sobiva tsitaadi ilustamiseks ning lõi sisukorra, mille lõpuks oli kogumikus 86 lehekülge pluss kaaned.

Tahtmine oli tellida 10 või 20 eksemplari, olenevalt hinnast. Kogumiku trüki jaoks hinnapakkumist küsis autor kirjastusest Kröösus 29. novembril. Sealt pakuti küljendaja-kujundaja tööd 2,5 eurot/lehekülg + käibemaks ning trükkimist kaas 250g silk ja sisu 130g silk paberile 10tk 142 eurot + käibemaks, 20tk 258 eurot + käibemaks. See summa ületas autori eelarve ning tehti otsus kogumik ise ära küljendada ning küsida hinnapakkumisi trükikodadest.

Kogumiku küljendamine oli vaevarikas, töö tehti ära paari nädala jooksul sõbra abiga. Peale vormistamist oli vaja lisada mõnda kohta tühjad valged lehed, et iga foto tuleks vasakule lehele ning siis pidi paika panema lehekülje numbrid. Lihtne oli saada erinev esimene ja viimane lehekülg, kuid väga palju aega kulus leidmaks, kuidas eemaldada leheküljenumber õigesti ka mõnelt seespool olevalt leheküljelt. Seda oli vaja mitu korda teha, sest vahepeal leidis autor tööst vigu, mis peale parandamist muutsid lehekülgede paiknemist. Samuti kadusid Wordi dokumendist loodusfotod kohati ära ning neid oli vaja uuesti panna. Viimaks sai Wordi dokument PDF-failiks teisendatud ning see omakorda CMYK värvimudelisse.

Autor saatis hinnapäringud välja 3. detsembril Lemon Printi, Joone ning Eco Printi. Vastus tuli vaid Joonelt, sealt soovitati pöörduda Omaraamatu või Alfapressi poole, mida autor ka tegi. 5. detsembril tuli Omaraamatust vastus, milles seisis, et 10 tk maksab 125 eurot + käibemaks ning 20 tk 220 eurot + käibemaks. Otsustati sealt tellida 10 eksemplari. 30. detsembril helistati ning öeldi, et trükk on valmis, autor palus need Omniva postiga Nõkku saata ning 5. jaanuaril saadi kogumikud kätte. Lehekülgede arvu muutumise tõttu muutus ka veidi hind ning lõpuks sai tasutud 182,18 eurot. Autori vea tõttu polnud kogumikus aga illustraatori nimi kajastatud. See probleem sai aga lahendatud, kui autor sõbra abiga lõi kas tugevast värvilisest paberist riskülikud, liimis nende peale õhemast värvilisest paberist veidi väiksemad riskülikud ning kirjutas sinna sisse kõigi aitajate andmed, need pandi iga kogumiku vahele. Samuti aitas autori sõber panna 3 kogumikule kile ümber, et kogumiku nurgad ja ääred kahjustada ei saaks.

Et kogumikku oleks võimalik rohkematel inimestel lugeda, oli kindel plaan teha QR-kood, mis annaks ligipääsu kogumiku digitaalsele versioonile. Autor jättis algsest Microsoft Wordi dokumendist välja tühjad valged paberid ning lisas ka illustraatori nime kogumikku. Seejärel muutis autor selle PDF failiks, laadis selle Google Drive'i üles ja lõi Drive'i kaustaga QR-koodi (vt *Joonis 2*).

Joonis 2. QR-kood kogumikule

3.4 Näitused

Fotosid sai tehtud 50, kuid kogumikku läks neid vaid 20, seega tuli idee luua näitused, kus saaks ülejäänud fotosid eksponeerida ning kogumikku reklaamida. Tehti otsus korraldada 3 näitust: Kadrina valla raamatukogus, Nõo raamatukogus ning Nõo Reaalgümnaasiumis ning Nõo ja Kadrina raamatukogudes ka näituse avaüritus. Algselt oli mõtte panna igasse paika 10 pilti, et pildid ei korduks, kuid Nõo raamatukogu soovis üles panna 20, seega sealsed fotod kattuvad osaliselt. Näituste jaoks lõi autor plakatid, kasutades Canvat, plakatil oli kirjas näituse avamise kuupäev, kogumiku mõte ning QR- kood kogumikule. Iga näituse juurde pidi tulema kogumik.

Teada oli, et Nõo Reaalgümnaasiumi on vaja 10 fotot ning Kadrina Raamatukokku samuti 10 fotot. 6. veebruaril tellis autor Kuma Fotost 24 A4 suuruses fotot 33.6 euro eest, kuhu lisandus saatekulu 3.6 eurot. 4 fotot rohkem sai tellitud igaks juhuks, et mitte sattuda olukorda, kus fotodest puudu peaks tulema. 8. veebruaril olid fotod saabunud Nõo vallamaja Omniva pakiautomaati, kust autor need kätte sai. Selgus aga, et Kuma Foto oli saatnud vale mõõduga pildid. Samal päeval sai neile helistatud ning 13. veebruaril saabusid ka õiges suuruses fotod. Vales suuruses fotosid otsustas autor Kadrina raamatukogus ja Nõo raamatukogus soovijaile jagada. Väiksed fotod otsustas autor ära jagada tuttavatele ja näituste avaürituste küllastajatele.

3.4.1 Näitus Nõo Reaalgümnaasiumis

21. jaanuaril võttis autor ühendust Nõo Reaalgümnaasiumi huvijuhi Krista Bergmanniga, ta seletas lahti kogumiku idee ning küsis, kas oleks võimalik näitus üles panna. Kokku sai lepitud, et näitus läheb üles 17. veebruaril koolimaja 3. korrusele, raamid saab koolilt ning Canvas tehtud plakati saab panna kooli fuajees olevale ekraanile (vt *Lisa 11*). 14. veebruaril võttis autor raamid ning 16. veebruari õhtul koos sõpradega eemaldas ta raamides olevad vanad pildid ja asendas enda omadega. Kuna raamid olid suuremad kui fotod, pandi foto vertikaalselt raami ning sellele peale horisontaalselt kaks A4 valget paberilt. Piltide loodi saamine oli keeruline ja aeganõudev ning kõik fotod päris sirgu ei jäänudki. Lisaks osutus keeruliseks raamide sirgelt ning ühel kõrgusel seinale riputamine. Näitusele lisandus üks horisontaalne raam valge paberiga, kus seisis inglise keeles kogumiku nimi, selgitus ning QR- kood. Raami alla asetas autor laua, mille peale jäi kogumiku füüsiline koopia.

Nädala jooksul pidi autor mitu korda näitust sättima, mõned pildid vajusid raami sees ära ning raamide ebavõrdne kõrgus üksteise suhtes oli väga häiriv. Sama nädala reedel otsustas autor koolilt saadud kleepmassiga pildid kinnitada raami sees olevate valgete paberite külge, et pildid ei liiguks. Samuti sai talle ilmsiks kirjaviga kogumiku juures oleval selgitusel. Kiiresti sai prinditud uus tekst ilma kirjaveata ning vana välja vahetatud. Samuti sai ta kinnitust näituse üleval olemise esimese nädala lõpuks, et ei suuda raame sirgelt samale kõrgusele panna. Pärast koolivaheaega muutis ta raamide asukohti nii, et need moodustasid laine. Selliselt nägi raamide ebaühtlane asutus naturaalne välja ning kogu näitus jäi efektssem. Samuti leppis ta kokku, et näitus on üleval kuni suvevaheaja alguseni.

3.4.2 Näitus Kadrina valla raamatukogus

22. jaanuaril kirjutas autor Gerda Ansile, Kadrina valla raamatukogu direktorile, seletades oma tööd ning küsides, kas oleks võimalik panna üles näitus. Vastus tuli kiiresti ning kokku sai lepitud, et näituse võib üles panna ning lisaks võiks toimuda ka avamisüritus. Samuti plaaniti, et autor läheb vaatab Kadrina raamatukogu saali üle ning otsustab, kas panna fotod riulitele või aknalaudadele. Autor valis aknalaud, sest nii tundus näitusele olevat suurem rõhk ning fotod jääksid rohkem laiali. Paika sai, et näitus toimuks 20. märtsil, kuid autor pidi selle 19. märtsile tõstma. 18. veebruariks saatis autor raamatukogule Canvas tehtud avamisürituse plakati, mille raamatukogu saatis kohalikku ajalehte Kodukant. Samuti pani raamatukogu plakati üles raamatukogu stendile ning jagas Kadrina valla raamatukogu ja filiaalid Facebooki lehel ning Kadrina grupis. Autor ise lasi plakatid jagada ka Kadrina Keskkoolil ning kinkis ka ühe kogumiku koolile (vt *Lisa 5*).

Avamisürituseks oli mõte rääkida veidi kogumikust ning kutsuda tuttavaid appi, et panna kokku väike esinemine. Autor kirjutas Jüri Leemetsale, kes mängib kitarri ning laulab, Klara Kiurile, kes mängib marimbat, Maarja Möldrile, kes luuletab, Gerda Riemannile, kes mängib viiulit ning Anneliise Aasale, kes luuletab. Anneliise ei saanud ise tulla, kuid lubas autoril lugeda paar enda luuletust. Leemets vajab ka mikrofone, et teda oleks elektrikitarriga tagant kuulda. Nende saamiseks soovitati pöörduda Jürgen Lankei poole, kellega sai kokku lepitud, et 19. märtsil kell 16.00 tuleb ta ning paneb tehnika üles. Kavas oli kõigepealt autoripoolne kõne kogumikust, seejärel Jüri Leemets kitarri ja koos Lisanne Meristoga vokaaliga, vahele Maarja luuletustega, Klara marimbaga, vahele autor Anneliise luuletustega ning lõpetuseks Gerda viiuliga.

Kadrina raamatukokku oli vaja leida pildiraame. Selle jaoks käis autori ema paaris taaskasutuspoes, kuid õiged raamid leidis ta 14 euro eest Facebook Marketplace'st. Raamid olid küll täkkeid täis ning mõned erinesid välimuselt üksteistest, kuid autor leidis, et see ei oma tähtsust ning parim on saada sellises koguses raame taaskasutatult.

Autor rääkis 17. märtsil esinejatega kava üle ning kontrollis ka tehnikuga tehtuid kokkuleppeid. 19. märtsil sõitis autor koos Gerdaga rongiga Kadrina, raamatukokku jõudsid nad veidi enne kella nelja. Kui autor kohale jõudis, oli tehnika juba üleval. Samal ajal tulid raamatukokku ka Klara ning Jüri ja Lisanne, tegid proovi, tutvusid näituse ja kogumikuga ning panid end esinemiseks valmis. Poole kuuest tuli ka Maarja, kes samuti end valmis seadis. Autor pani näituse üles. Aknalaudade asemel otsustati näitus algselt sobitada riiulitele, kuid jäi kokkuleppe, et raamatukogu muudab nende asetust, kui on vaja uus näitus riiulitele panna (vt *Lisa 9*). Samuti asetas autor lauale väikest mõõtu 12 fotot, mida külastajad saaksid meenena omale võtta (vt *Lisa 8*), ja vihiku, kuhu saavad näituse avaürituse külastajad tagasisidet jätta.

Kella 6ks oli raamatukokku kogunenud kümnekond inimest. Autor avas ürituse rääkides kogumiku koostamise protsessist ning esinejad tegid oma etteasted, mis lõppesid 7 paiku (vt *Lisa 10*). Siis tutvusid külalised näitusega, valisid kaasa võtmiseks pilte ning suhtlesid autoriga. Mitmed soovisid, et autor kirjutaks valitud foto taha väikese kirjake. 12st fotost jäi alles 2 ning need otsustas autor Nõo raamatukogus koos teiste väikeste fotodega ära jagada. Rahvas lahkus kiirelt, esinejad panid oma asjad kokku ning kolmveerand kaheksaks olid kõik raamatukogust lahkunud. Autoril jäi raamatukogu direktoriga kokkuleppe, et raamatukogu jagab näitust veel Facebook'is ning annab teada, kui see on vaja maha võtta. Paar nädalat hiljem lepiti kokku, et autor eemaldab näituse 16. aprillil.

3.4.3 Näitus Nõo raamatukogus

Nõo raamatukogu direktorit Dagmar Lokki teavitas juhendaja näituse ideest sügisel, kuid autor kirjutas talle 21. jaanuaril. Kokkuleppeks jäi, et raamatukogu saab välja printida ligikaudu 20 fotot ning need võib välja panna märtsikuus. Töötaja haigestumise tõttu lükkus aga näituse ülespanek ning avamisüritus 8. aprillile ning kokku lepiti avaürituse alguseks kell 18.00. Autor jagas Nõo raamatukogule Canvas tehtud näituse avamisplakati, et see Facebooki ning Kultuuriaknasse üles panna. Samuti saatis autor plakati Nõo Realgümnaasiumi sotsiaalmeedia haldajale, et seda ka seal jagada nii nädal enne näitust kui ka näituse päeval. Kuulutust jagati ka tuttavate ringkonnas. (vt *Lisa 12*)

30. märtsil saatis autor näituse fotod raamatukogule. Raamatukogu juhataja lubas fotod ise üles panna, sealt öeldi, et osa pilte raamitakse ning tõenäoliselt läheb neid ka vitriinidesse. Autor palus ka kohta, kuhu asetada kogumik ning külastajatele jagatavad fotod. Raamatukogust öeldi, et näituse päris lõppaeg ei ole teada, aga arvatavasti jääb mai teise poole.

Avamisürituse ettevalmistusena mõtles autor päev varem valmis punktid, millest kogumiku kohta kõneleda: kogumiku idee saamislugu, fotode tegemine, kirjutajatega ühenduse võtmine ja nendega suhtlemine, kogumiku kokku panek, kaante illustreerimine, trükk ja näituste ülespanek. 8. aprillil jõudis autor raamatukokku pool tundi enne ürituse algust, ta vaatas üle fuajeesse üles pandud näituse, sättis kogumiku näituse juurde ning lisas ka külastajatele kaasa võtmiseks fotod (vt *Lisa 13* ja *Lisa 14*). Raamatukogu pani välja väikese snäkilaua koos kohviga.

Kella kuueks oli kokku kogunenud kümme-kond inimest, mõned liitusid üritusega poole pealt. Autor jutustas kogumiku loomeprotsessist kasutamata varem tehtud märkmeid, rahvas seisis sõõris ja kuulas (vt *Lisa 15*). Peale jutustust küsiti mitmeid küsimusi asukohtade kohta, kus pildid tehtud on, kirjanike ja keelte valimise kohta. Üles pandud 10st fotost jäi alles 3, fotode valijad soovisid, et autor kirjutaks fotodele taha autogramme ja häid soovide, mida autor rõõmuga tegi.

Üritus kestis umbes pool tundi, kohale tulnud rahvas nautis fotosid ja kogumikku. Peale rahva lahkumist aitas autor snäkilauda koristada ning lahkus ka ise. Kuna fuajees olid mõned vitriinid tühjaks jäänud, saatis autor samal õhtul neile gmailile veel 10 fotot ülespanemiseks. Samuti lõi autor raamatukogu palvel plakati reklaamimaks, et näitust ja kogumikku saab vaatama minna ning väikese ennast tutvustava posterit näituse juurde (vt *Lisa 16* ja *Lisa 17*).

KOKKUVÕTTE

Praktilise töö eesmärk, luua loodusfotodega ja erinevates keeltes kirjutatud tekstidega kogumik, mis seob omavahel erinevaid keeli, mille kõnelejad saavad inspiratsiooni Eesti loodusest, sai täidetud. Lisaks valminud kogumikule “Dance of the Tongues” pandi üles näitused Nõo Reaalgümnaasiumis, Nõo raamatukogus ja Kadrina valla raamatukogus ning raamatukogudes toimusid ka näituse avaüritused, kus autor oma tööd tutvustas ning külastajatega kohtus.

Töö valmis ilma suuremate takistusteta. Kõik tööülesanded said aegsalt täidetud, Nõo raamatukokku pandi näitus küll üles hiljem kui algul soovitud, aga see ei osutunud probleemiks. Fotodega jäädvustati kõiki 4 aastaaega, kogumikku koguti ootustest rohkem lugusid ning suhtlus kirjutajatega oli üldiselt ladus.

Tagasisidet kogus autor kirjutajatelt ning Kadrina valla raamatukogu näituse avaürituse külastajatelt. Külastajate tagasiside puudutas rohkem näitusel olevaid fotosid. Neile meeldis fotode avarus, ilu ja võime kanda edasi Eesti looduse olemust, samuti öeldi, et lood on huvitavad ja hinge pugevad. Kirjutajatele avaldas muljet kirjeldus iga keele kohta, neile meeldisid fotod ning kogumikku pandud lugude ja keelte mitmekesisus. Kriitikana öeldi, et fotod oleksid võinud visuaalselt paremini tekstidega sobituda, näiteks läbi dekoratsioonide. Lisati, et kommunikatsioon oli hea ning projekti tulemus meeldiv.

Autor usub, et nii keeli ühendavaid kui ka looduse ilu väljatoovaid projekte võiks rohkem olla, sest keel ja loodus on erilised ja säilitamist väärt. Kui teha „Dance of the Tongues“ kogumikuga samalaadseid töid, soovitab autor kõik fotod jäädvustada enne kirjutajate otsimist, varuda rohkem aega kirjutajate leidmisele, et koguda rohkem vähetuntuid keeli, teha koostööd trükkimiseks kirjastusega ja selle kaudu ka töö professionaalselt kujundada küljendamisel ning mõelda ka võimalusele tööd müüa. See kõik aitaks kaasa, et projekt ja selle väärtused jõuaksid rohkemate inimesteni, sest saadud tagasisidest järeldab autor, et sarnased tööd meeldiksid inimestele.

RESUME

For their practical project the author decided to make a collection of nature photographs and texts written in various languages, connecting different languages whose speakers draw inspiration from Estonian nature. This topic was chosen because nature and language are important both individually and together, they are always changing and therefore need acknowledgment and care. Collecting languages and nature photos makes it possible to share their beauty and generate people's interest in them.

The tasks to create the collection included taking nature photographs, finding people who speak various languages and collaborating with them to create the texts, putting the collection together, printing it, displaying photos that weren't selected for the collection as an exhibition at Nõo Gymnasium, Nõo library and Kadrina municipal library, presenting the project at the libraries and meeting the guests.

The collection "Dance of the Tongues" was made without any major complications. All the tasks were completed on time, although the exhibition at Nõo library opened later than initially anticipated, it that didn't cause any trouble. The guests of Kadrina library's exhibition opening gave positive feedback: it was said that the photos were beautiful and portrayed the essence of Estonian nature, the stories in the collection were interesting and breathtaking. The writers were pleasantly surprised upon seeing the descriptions of the languages under the texts, they liked the photos and the diversity of the stories and languages. A suggestion for improvement was that the photographs could be decorated to match the aesthetics of the texts better.

The author believes that there should be similar projects made because nature and language are special and deserve to be preserved. If making projects like "Dance of the Tongues", the author would advise allocating a lot of time to finding lesser-known language speakers, having the work edited and published through a publishing company and, if possible, consider selling the work. It would help the project and its values to reach a larger audience. Based on the feedback, the author believes that works like this one would be appealing to people.

KASUTATUD KIRJANDUS

(n.d.). Retrieved from <https://www.gimp.org/>

About GIMP. (n.d.). Retrieved from [gimp.org: https://www.gimp.org/about/](https://www.gimp.org/about/)

Allard-Kropp, M. (2020). *Languages and worldview*. Open Education Resource LibreTexts Project. Retrieved from [https://socialsci.libretexts.org/Bookshelves/Anthropology/Linguistic_Anthropology/Languages_and_Worldview_\(Allard-Kropp\)/00%3A_Front_Matter](https://socialsci.libretexts.org/Bookshelves/Anthropology/Linguistic_Anthropology/Languages_and_Worldview_(Allard-Kropp)/00%3A_Front_Matter)

Bijani, H. (August 2012. a.). Modularity of Mind and Second Language Acquisition. *Theory and Practice in Language Studies*(8). Allikas: <https://www.academypublication.com/issues/past/tpls/vol02/08/16.pdf>

Charles F. Hockett, C. D. (1960). The Origin of Speech. *Scientific American*, 203(3).

Dylman, A. S.-L. (2020). *Culture, Language and Emotion*. Stockholm: Online Readings in Psychology and Culture, 4(2). Retrieved from <https://scholarworks.gvsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1167&context=orpc>

Johnson, D. A. (2018). *The psycholinguistic model of reading*. LinkedIn.

LaMarr, T. (2023). *Infant and toddler care and development*. Open Education Resource LibreTexts Project. Retrieved from [https://socialsci.libretexts.org/Bookshelves/Early_Childhood_Education/Infant_and_Toddler_Care_and_Development_\(Taintor_and_LaMarr\)/12%3A_Theories_of_Language_Acquisition/12.05%3A_Interactionist_Social_Theory](https://socialsci.libretexts.org/Bookshelves/Early_Childhood_Education/Infant_and_Toddler_Care_and_Development_(Taintor_and_LaMarr)/12%3A_Theories_of_Language_Acquisition/12.05%3A_Interactionist_Social_Theory)

Li, J. (2022). Relationship Between Language and Thought: Lingistic Determinism, Independence, or Interaction. *Journal of Contemporary Educational Research*(6).

Mutsumi Imai, J. K. (2016). *Culture, Language, and Thought*. Retrieved from t affect how individuals interpret experiences or phenomena.

P. B. Gough, M. L. (1980). Learning to read: An unnatural act. *Bulletin of the Orton Society*(30).

Photopoint. (n.d.). Retrieved from [photopoint.ee: https://www.photopoint.ee/kaamerad/2600-nikon-d5200-18-55mm-vr-kit-must](https://www.photopoint.ee)

Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2009). *Modularity of Mind*.

Traxler, M. J. (2012). *Introduction to psycholinguistics: Understanding language science*. Chichester: Blackwell Publishing.

Tulviste, T. (2011). Psühholoogia ja keeleteaduste piirimail - psühholingvistika. *Oma Keel*. Retrieved from https://www.emakeeleselts.ee/omakeel/2011_2/OK_2011-2_01.pdf

Tutorials. (n.d.). Retrieved from [gimp.org: https://www.gimp.org/tutorials/](https://www.gimp.org/tutorials/)

Veerde, L. (2013). *Karbist välja: Nikon D5200 peegelkaamera*. Retrieved from
blog.photopoint.ee: <https://blog.photopoint.ee/nikon-d5200-pegelkaamera-karbist/>

LISAD

Lisa 1. Näidiskiri

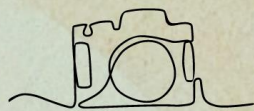
Hi!

I am a student at Nõo High School and for my 11th grade practical project, I am creating a collection of photographs I have taken of Estonian nature, accompanied by stories written by people all around the world. The photos capture the four seasons, and under each photo, I would like people to write stories in different languages on topics that resonate with them, inspired by the chosen photo. In addition to the story, the author also needs to write an English translation to their story, so as many people as possible could enjoy the stories. The aim of the project is to create a collection that preserves the thoughts of different people in various languages along with nature pictures.

I would like to know, if you would like to help me by writing a story. There are no strict rules for the story, but if possible I would like it to fit within 5 pages. The genre of the text does not matter, as long as it is inspired by my photograph and the writer enjoys writing it. I have also attached a poster that can be shared. I would also be grateful if you could recommend more places where I could turn with this request.

All the best,

Liise Stern

If you speak English and
another language,
like writing and enjoy nature
help me create:

**A COLLECTION OF
PICTURES WITH
STORIES IN
DIFFERENT
LANGUAGES**

I'm looking for people who would like to
write a story with a translation to English,
taking inspiration from my pictures

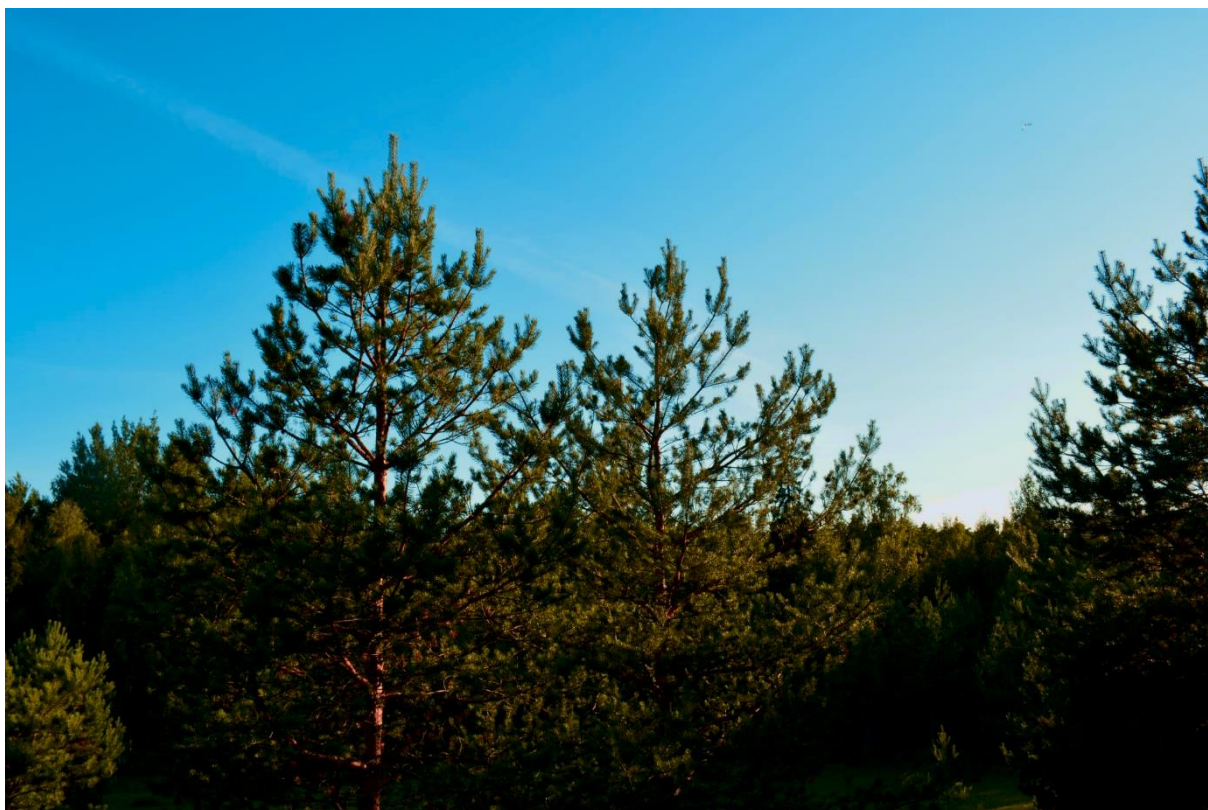
For further information contact me:

Email: liise.stern@gmail.com

Facebook: Liise Stern

Lisa 3. Pilt nr 5

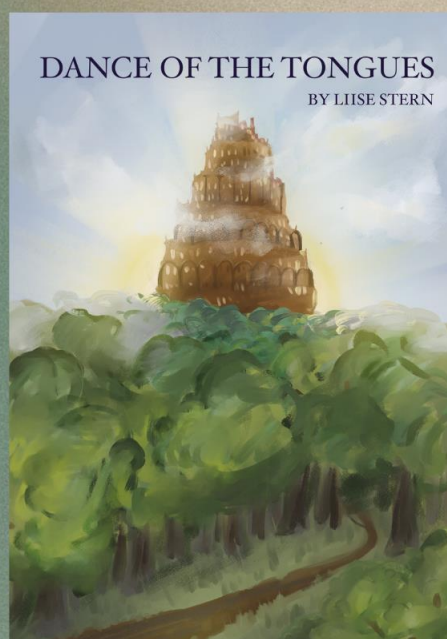
19. märts kell 18.00 toimub Kadrina
raamatukogus Liise Sterni näituse ja
kogumiku "Dance of the Tongues"
avaüritus.

Kuulda saab näituse ja kogumiku
loomeprotsessist ning andekate
noorte muusika- ja luulepalasid.

Kogumik on loodud seoses praktilise
tööga, see sisaldab 20 loodusfotot ja
erinevates keeltes kirjutatud teksti
tõlgetega inglise keelde, kogumikust
välja jäänud fotodest on kokku
pandud väike näitus, esitamaks Eesti
loodust.

Viska pilk peale
kogumikule ka
netis!

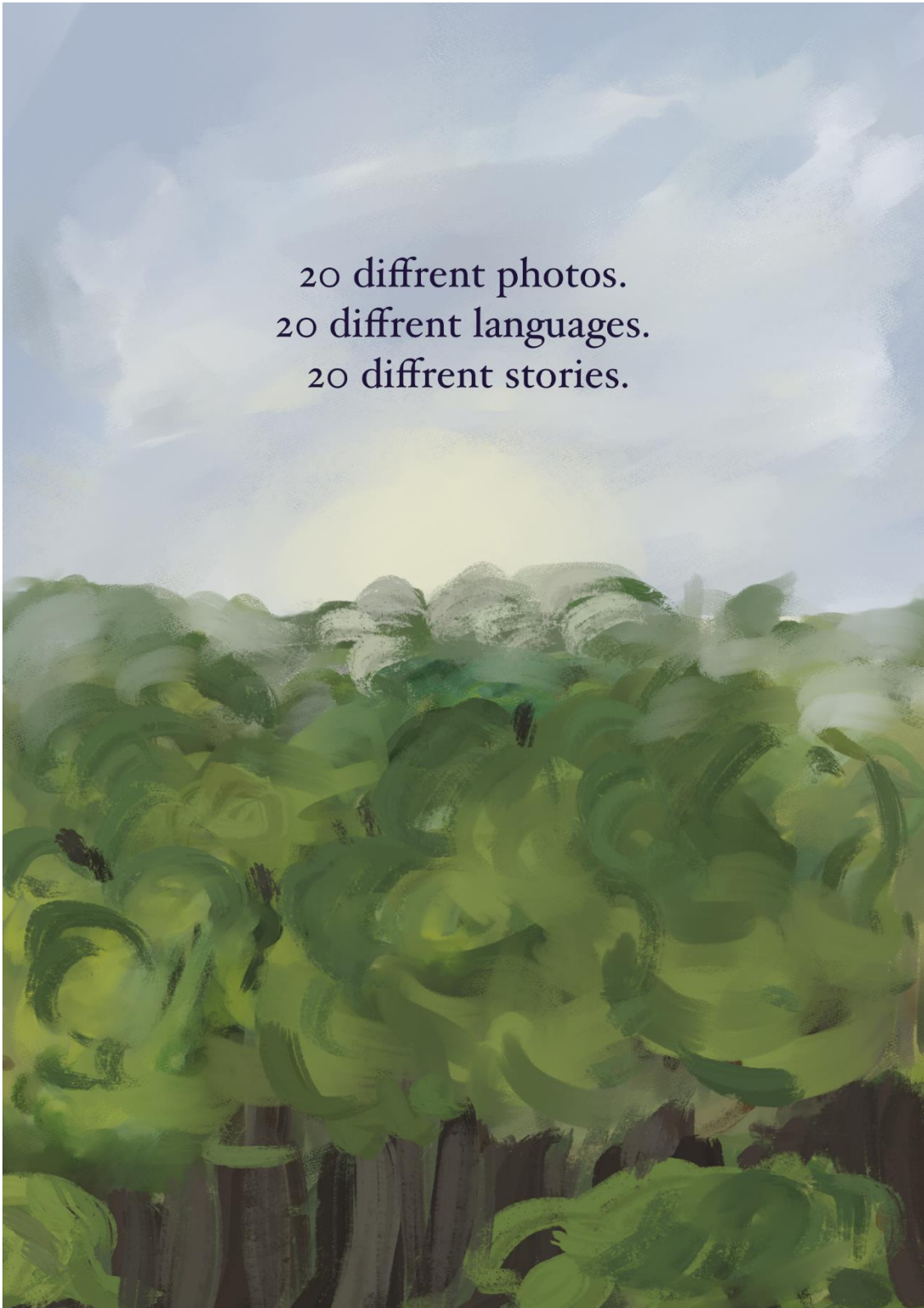

DANCE OF THE TONGUES

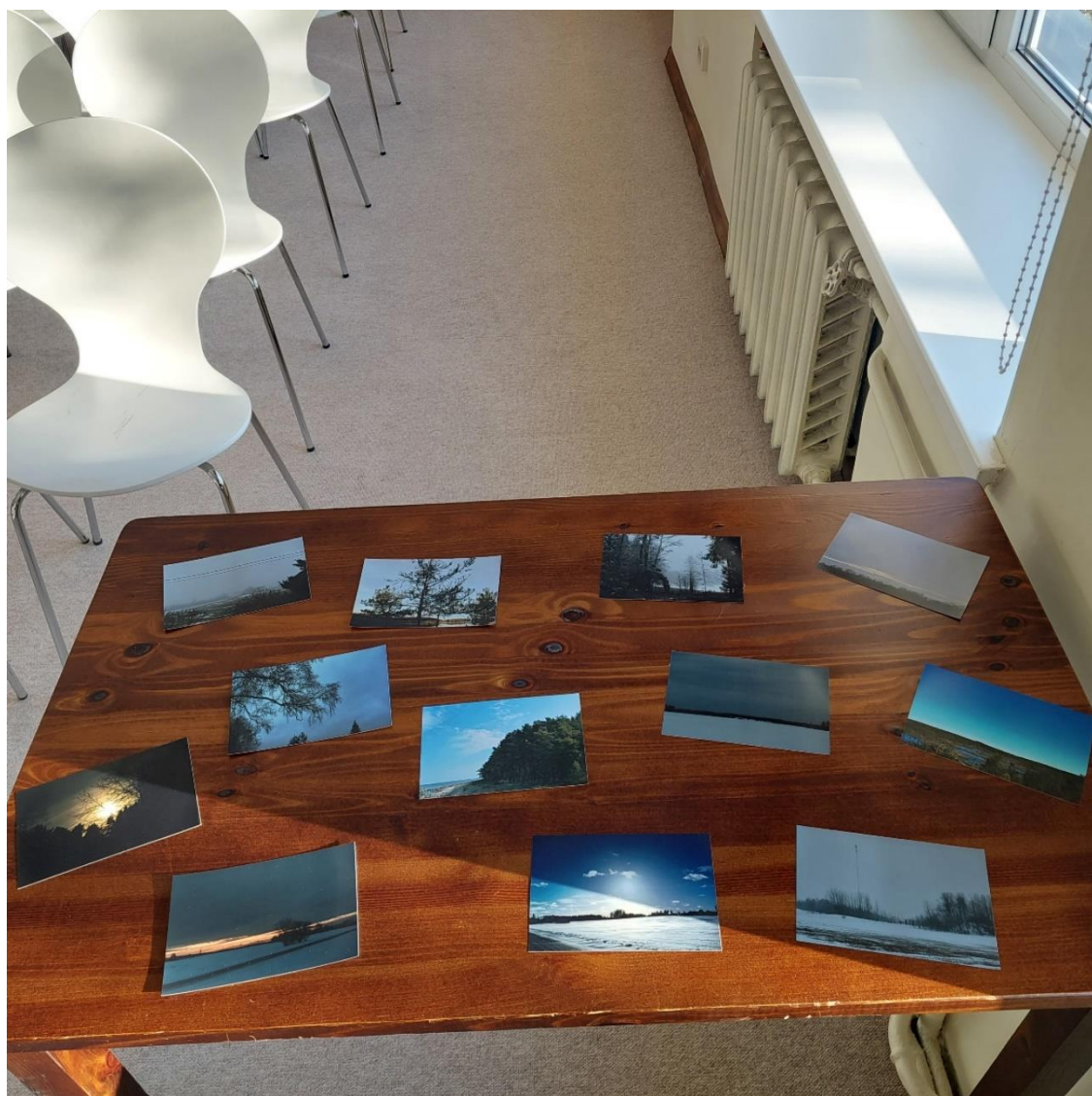
BY LIISE STERN

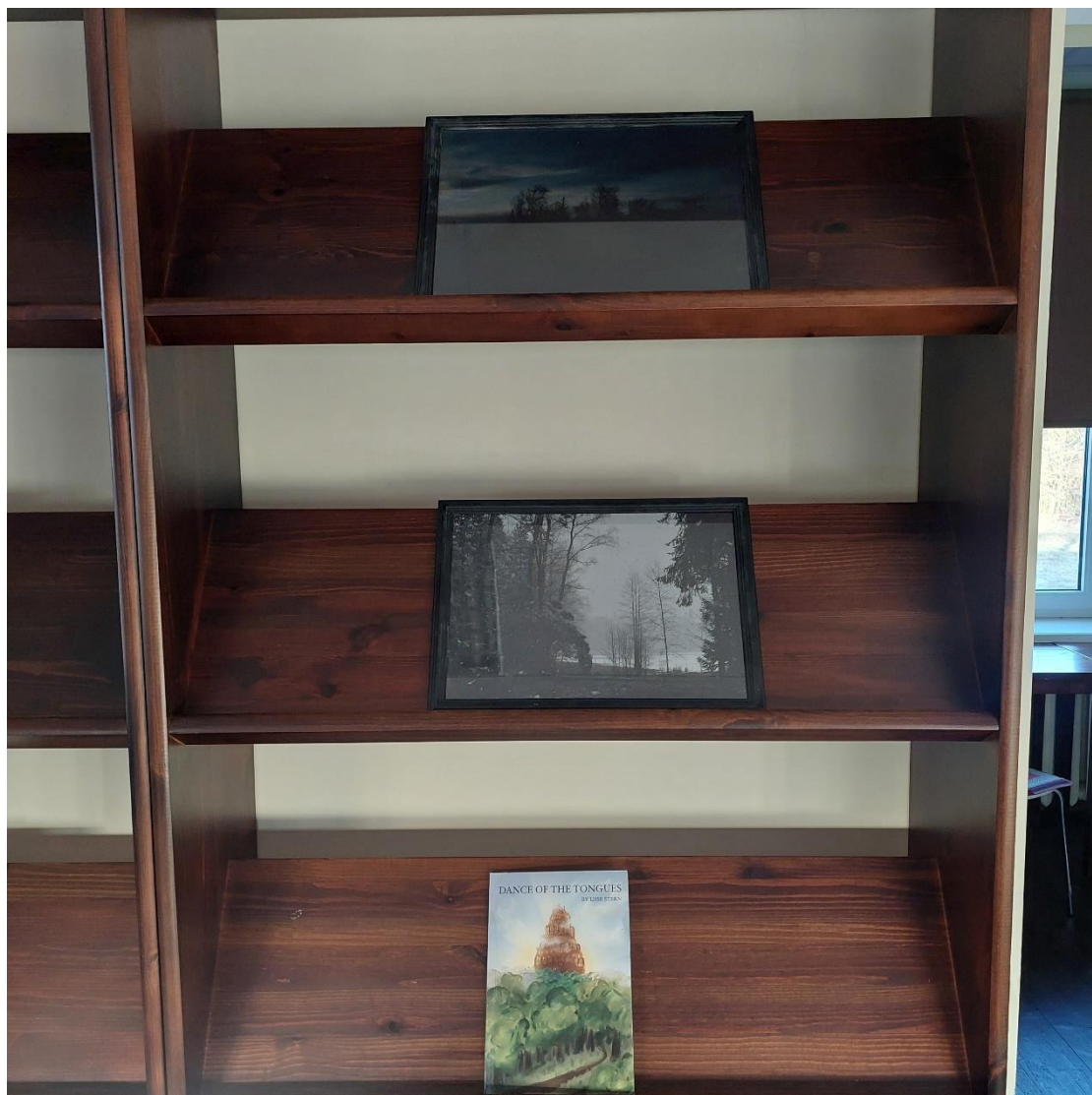
20 different photos.
20 different languages.
20 different stories.

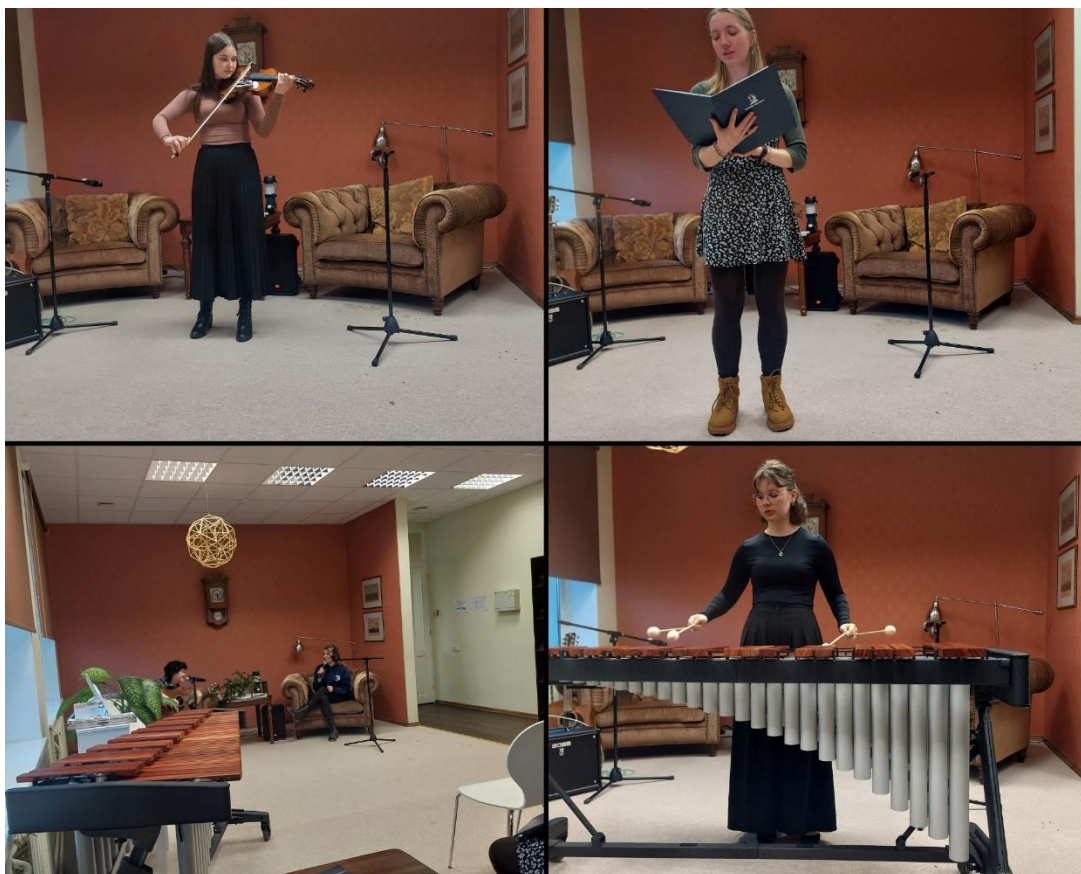
Lisa 8. Kadrinas jagatud fotod

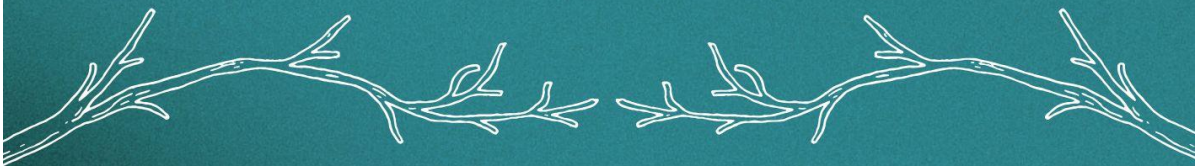

Lisa 9. Näitus Kadrina raamatukogus

Lisa 10. Avaüritus Kadrinas

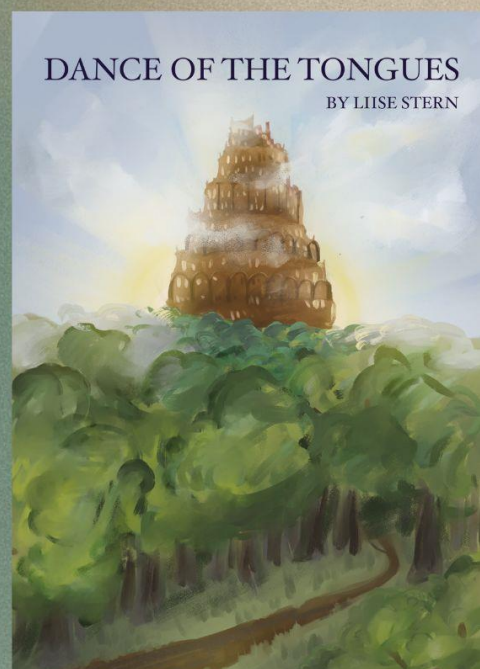
Alates 17. veebruarist on võimalik
kooli 3. korrusel lugeda kogumikku
"Dance of the Tongues"!

Kogumikus on 20 loodusfotot ja
erinevates keeltes kirjutatud teksti
tõlgetega inglise keelde.

Kogumiku kõrval on üleval ka pisike näitus
Eesti loodusest tehtud piltidest!

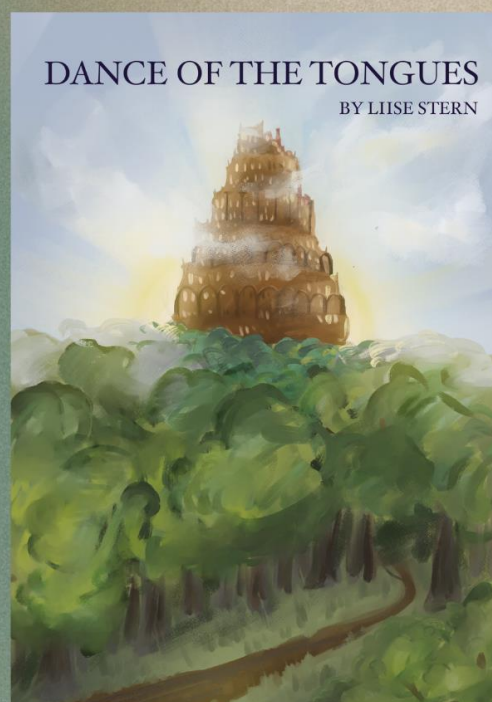
Viska pilk peale
kogumikule ka
netis!

8. aprillil kell 18.00 toimub Nõo
raamatukogus Liise Sterni näituse ja
kogumiku "Dance of the Tongues"
avaüritus.

Kogumik on loodud seoses praktilise
tööga, see sisaldab 20 loodusfotot ja
erinevates keeltes kirjutatud teksti
tõlgetega inglise keelde. Kogumikust
välja jäänud fotodest on kokku
pandud väike näitus, esitamaks Eesti
loodust.

Viska pilk peale
kogumikule ka
netis!

Lisa 13. Näitus Nõo raamatukogus vitriinis

Lisa 14. Näitus Nõo raamatukogus seinal

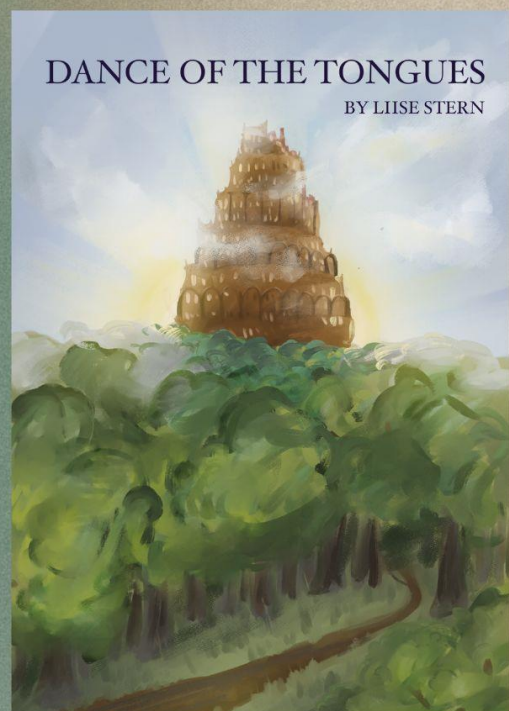
Lisa 15. Kogumiku tutvustamine

Nõo raamatukogus on võimalik
vaadata Liise Stern näitust Eesti
loodusest ja lugeda kogumikku
"Dance of the Tongues"

Kogumik on loodud seoses praktilise
tööga, see sisaldab 20 loodusfotot ja
erinevates keeltes kirjutatud teksti
tõlgetega inglise keelde. Kogumikust
välja jäänud fotodest on kokku
pandud väike näitus, esitamaks Eesti
loodust.

Viska pilk peale
kogumikule ka
netis!

Liise õpib Nõo Reaalgümnaasiumis 11.C klassis, kuid on pärit hoopis Kadrina vallast. Teda huvitavad fotograafia, kirjutamine, lugemine ja muusika, vabal ajal võib teda leida õues seiklemast või trumme tagumast.

Seoses praktilise tööga on Liise loonud kogumiku "Dance of the Tongues", see sisaldab 20 loodusfotot ja erinevates keeltes kirjutatud teksti tõlgetega inglise keelde. Kogumikust välja jäänud fotodest on kokku pandud väike näitus, esitamaks Eesti loodust.

Viska pilk peale kogumikule ka netis!

